

Zvesti z Brehov

Číslo 2

Ročník II.

Založené v roku 2007

Občasník

Príhovor starostu

Milí spoluobčania.

Končiaca sa zima zanechala na cestách množstvo jám, výtlkov, preč je mrazivé počasie a zimné plušte. Usmievavé jarné (aj keď ešte zubaté) slnko vlieva do nás nový prívál energie z prebúdajúcej sa jari. Začína sa určite najkrajšie obdobie roka. Svieža zeleň už pumpuje svoje farby do prebúdajúcej sa trávičky, v záhradách i na stráňach zakvitli prvé snežienky. Je tu „JAR“!

Toto slávnostné obdobie sa aj v našej obci spája so zvykmi Veľkej noci. Staré dobré zvyky sa pomaly vytrácajú, ale ostáva v našich srdciach kresťanský odkaz Veľkej noci. Ten pravý odkaz by mal zostávať v našich srdciach nielen počas svätej omše, ale počas celého roka. Z množstva odkazov vyberám aspoň jeden, ktorý je aktuálny nie len počas sviatočného obdobia, ale stále počas nášho života. Je uvedený v knihe kníh – Jn 13, 34-35:

„Nové prikázania vám dávam, aby ste sa navzájom milovali, ako som JA miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali. Podľa toho všetci poznajú, že ste MOJI učeníci, ak budete mať LÁSKU JEDNI k DRUHÝM.“

V tomto vydaní zvestí z Brehov sa budeme viacej venovať najväčšej pripravovanej akcii v tomto roku, oslavám 725. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci. Naším cieľom je propagácia obce pre mnohých novým – u nás netradičným spôsobom, prostredníctvom jednotlivých dvorov s pôvodnou ľudovou architektúrou, kde sa hostia i návštevníci budú mať možnosť zoznámiť aj s našimi pôvodnými a typickými remeslami. Samozrejme, že plánujeme predviesť aj atraktívne a nie bežne vídané „nočné vypaľovanie hlineného riadu“ v pôvodnej hlinenej peci. Berete uvádzaný program ako pracovný návrh, ktorý je možný aj po Vašich pripomienkach doplniť a vylepšiť. Pre zdarný priebeh osláv budeme potrebovať spoluprácu od väčšiny občanov obce. Pretože samotná organizácia, historický sprievod, vyčistenie verejných priestranstiev, predzáhradok a skrášlenie fasád domov vyžaduje skutočne Vašu účasť. Som presvedčený, že spoločne aj túto výzvu na dobrú prezentáciu obce zvládneme.

Matke

Mami, ten úsmev nie je pravý.
A tá Tvoja utrápená tvár,
ale mami, ach, Ty spomínaš?
Roky plynú jak voda v rieke.
Keby sa chcel zastaviť čas.
Chcem Ťa mamička moja,
ešte veľa rokov pri sebe mať.
Hľadiť Ti Tvoju ubolenú tvár.
Opätovať Ti všetku lásku
a starostlivosť, ktorú si nám
v detstve dala, mamička drahá.
Aj napriek Tvojim šedinám,
vždy budeš pre nás jediná.
Prajeme Ti, aby si v dobrom zdraví
medzi nami dlho žila,
svojou láskou a dobrým srdcom
nás všetkých tešila.

Mária Kasanová

Vyhlásenie súťaže o najkrajšie okno, balkón a predzáhradku v roku 2008

Obecný úrad spolu s Klubom dôchodcov v Brehoch v jubilejnom roku 725. výročia prvej písomnej zmienky o obci Brehy vyhlasuje verejnú súťaž o najkrajšie okno, balkón a predzáhradku. Cieľom súťaže je svojpomocné vytvorenie vzhľadnej a čistej našej obce Brehy plnej kvetov a zelene, ktorá by na každého obyvateľa, či návštevníka obce pôsobila príjemne a pútavo najmä v tomto jubilejnom roku našej obce.

Do súťaže budú zapojené všetky okná ozdobené živými kvetmi, tiež balkóny a kvetmi vysadené predzáhradky v obci Brehy. Tie svojim vzhľadom, farebnosťou, estetickým dojmom a celkovou úpravou zaujmú hodnotiacu ko-

misiu. Na základe miestnej obhliadky podporenej fotozábermi odborná komisia určí deväť rovnocenných víťazov – troch víťazov z každej posudzovanej kategórie – najkrajšie okno, najkrajší balkón, najkrajšia predzáhradka.

Úsilie víťazov bude odmenené zaujímavými a hodnotnými cenami. Hodnotiacia komisia osobitne vyhodnotí kvetinovú výzdobu a celkovú úpravu okien, balkónov a predzáhradiek týkajúcu sa výpestkov a aranžovania jarých kvetov k 30.6.2008 a kvetov letných a jesenných k 15.10.2008. Celá súťaž v skrášľovaní našej obce bude vyhodnotená pri príležitosti celoobecných osláv mesiaca úcty k starším najneskôr do 30.10.2008. **Sidon Fiala**

Správa o hospodárení obce Brehy za rok 2007

Z celkovej bilancie hospodárenia obce Brehy za r. 2007 vyplývajú nasledovné výsledky, ktoré podrobne dokumentujú využitie verejných zdrojov na financovanie reálnych potrieb občanov aj so smerovaním k ďalšiemu rozvoju obce.

1. Príjmy, s ktorými disponovala obec predstavovali čiastku 14 225 tis. Sk a boli naplnené z týchto zdrojov:

- podielové dane zo ŠR na počet obyvateľov	3 915 tis. Sk
- na opatrovateľskú službu zo ŠR	370 tis. Sk
- z miestnych daní /pozemky, nehnuteľ., priestory, za psa	345 tis. Sk
- platby za komunálne odpady od občanov	280 tis. Sk
- z prenájmu /lesy, budovy, priestory/	912 tis. Sk
- za administratívne poplatky	77 tis. Sk
- sponzorské príspevky /100 r. DHZ, deň detí/	130 tis. Sk
- dividendy za akcie u vodární	152 tis. Sk
- mimoriadny príspevok na opravu mosta a studní zo ŠR	252 tis. Sk
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb	119 tis. Sk
- transfery zo ŠR - na stav. úrad	28 tis. Sk
- na obecné služby	199 tis. Sk
- náhrady na soc.odkáz. žiakom	133 tis. Sk
Spolu	6 931 tis. Sk
- kapitál. príjmy z predaja pozemkov	18 tis. Sk

Okrem takto špecifikovaných príjmov, príjmami obce sú aj čiastky poskytnuté pre rozpočtovú organizáciu ZŠ s MŠ, u ktorej má obec zriaďovateľskú pôsobnosť. Jedná sa o príspevky na činnosť škôl, s ktorými sami hospodária v zmysle zákonných ustanovení a predpisov. Jedná sa o príspevky zo ŠR poukázané prostredníctvom OcÚ na školu a to:

- transfer na prenesené kompetencie	5 572 tis. Sk
- transfer na originál.kompetencie	1 704 tis. Sk

Príspevky na činnosť školy zo ŠR spolu **7 276 tis. Sk**

- vlastné mimorozpočt. príjmy za stravovanie a iné	436 tis. Sk
Spolu	7 712 tis. Sk

Všetky príjmy školy sú využívané v rámci vyrovnaného rozpočtového hospodárenia na úhradu:

- miezd a odvodov	5 993 tis. Sk
- potraviny a ostat. materiál	967 tis. Sk
- služby	509 tis. Sk
- ostatné výdavky	243 tis. Sk

Skutočné rozpočtové príjmy obce /vč.ZŠ s MŠ/ boli za r. 2007 celkom 14 225 tis. Sk oproti schválenému vyrovnanému rozpočtu 13 987 tis. Sk

Rozdiel – vyššie príjmy o + 238 tis. Sk

K uvedenej bilancii je k dispozícii aj zostatok finanč. prostr. z r. 2006 v čiastke + 429 tis. Sk

Zdroje navyše oproti rozpočtu spolu + 667 tis. Sk

2. Výdavky obce /bez ZŠ+MŠ/ boli plnené nasledovne:

Rozpočtované prostriedky na činnosti zabezpečované obcou predstavovali pre r. 2007 čiastku 6 949 tis. Sk, ktoré boli čerpané nasledovne:

Na správu obce spolu: **1 894 tis. Sk,**

Finančná oblasť spolu **144 tis. Sk**

Požiarna ochrana spolu **332 tis. Sk**

Údržba ciest a chodníkov spolu **1 267 tis. Sk**

Za nakladanie s odpadmi spolu **596 tis. Sk**

Verejné osvetlenie spolu **134 tis. Sk**

Rozvoj obce spolu **496 tis. Sk**

Šport spolu **240 tis. Sk**

Kultúrne služby spolu **58 tis. Sk**

Náboženské služby spolu **13 tis. Sk**

Spoločenské služby spolu **47 tis. Sk**

Havária kotla ÚK v MŠ spolu **180 tis. Sk**

Sociálne služby spolu **500 tis. Sk**

2. 1. Bežné výdavky spolu **5 901 tis. Sk**

2. 2. Kapitálové výdaje spolu **754 tis. Sk**

2. 3. Finančné výdaje spolu **240 tis. Sk**

Výdaje obec. úradu spolu **6 895 tis. Sk**

2. 4. Výdaje za ZŠ + MŠ spolu **7 276 tis. Sk**

Celková bilancia je nasledovná:

Skutočné príjmy obce za r. 2007 boli 14 225 tis. Sk

Skutočné výdaje obce za r. 2007 boli 14 171 tis. Sk

Rozdiel: prebytok + 54 tis. Sk

Z uvedeného celkového hodnotenia je zrejмый priaznivý vývoj hospodárenia s finančnými zdrojmi a tak je na mieste konštatovanie, že štátne aj verejné finančné prostriedky za hodnotené obdobie r. 2007 boli vynakladané účelne v prospech občanov obce.

SLOVENSKO A EURO

Vstup Slovenska do Európskej menovej únie (EMÚ) a termín zavedenia eura je uznesením vlády SR stanovený na 1.január 2009.

Harmonogram zavedenia eura

Vstup do ERM II	28. jún 2005
Stanovenie konverzného kurzu jún 2008	
Duálne oceňovanie	1.7.2008-31.12.2009
Prechod na euro (vstup do eurozóny)	1.1.2009
Duálny obeh	1.1.2009-16.1.2009
Výmena starého obeživa	od 17.1.2009

Základné zásady zavedenia eura

- zavedenie eura súčasne v hotovostnom aj bezhotovostnom styku bez prechodného obdobia
- krátky duálny obeh
- pevne stanovený konverzný kurz 1EUR = XX.XXXX SKK
- kontinuita kontraktov
- jednotné pravidlá zaokrúhľovania
- zavedenie eura nesmie poškodiť občanov
- cenová stabilita (nezvyšovanie cien z dôvodu zavedenia eura, monitoring, kontrola)
- minimalizácia nákladov spojených so zavedením eura
- vecná a finančná zodpovednosť subjektov za prípravu prechodu na euro

Duálne oceňovanie

Duálne oceňovanie znamená vyjadrovanie peňažných hodnôt v korunách aj v eurách súčasne. Povinné sa zavedie najneskôr jeden mesiac od stanovenia konverzného kurzu a potrvá 12 mesiacov od zavedenia eura.

Duálny obeh mien

Bude trvať od 1. do 16.januára 2009. Počas tohto obdobia bude možné v hotovostnom styku platiť okrem eura aj slovenskými koru-

nami. Pri platbách v korunách bude výdavok už v eurách. Od 17.januára 2009 bude možné platiť výlučne eurami. V bezhotovostnom styku sa od 1.januára 2009 bude používať len euro.

Výmena slovenských korún

Počas duálneho obehu a po jeho skončení budú komerčné banky vymieňať bankovky do konca roka 2009, mince do júna 2009. Národná banka Slovenska bude vymieňať bankovky neobmedzene aj po roku 2009 a mince do konca roka 2014.

Výhody prijatia novej meny v praktickom živote

Spoločná mena prinesie veľa zjednodušení. Uľahčí platobný styk, prehľadní tvorbu cien a odstráni kurzové riziká.

Skrinka nápadov a pripomienok

Na podnet občianky z Liešnej Obecný úrad v Brehoch zriaduje od apríla skrinku nápadov a pripomienok. Je to spôsob, ako môžu občania lepšie komunikovať s úradom, dávať námety, návrhy a pripomienky na prácu v obci, prispievať do obecných novín. Uvítame všetky slušné a podpísané príspevky. Zverejnenie príspevkov sa bude realizovať na základe rozhodnutia starostu obce, prípadne zodpovedného redaktora zaoberajúceho sa vydávaním novín „Zvesti z Brehov.“ V záujme udržania obsahu skrinky v rámci slušnosti a vecnosti, vyhradzuje si starosta právo nezverejňovať nevhodné príspevky.

Starosta chváli

Mnohí z Vás chválili fašiangovú akciu – obecnú zabíjačku. Tiež ju hodnotím ako jednu z vydarených akcií a rád by som vyzdvihol tých snaživých, ktorí to vlastne „majú na svedomí“. Z iniciatívou prišiel môj zástupca Miro Laurinc a pridala sa k nemu ako vždy aktívna sociálna komisia pod vedením Helyny Klongovej. O opodstatnenosti takejto akcie ma presvedčili aj rodičia s deťmi. Veď voľakedy sa bežne zabíjalo v takmer každom dome minimálne raz a dnešné deti pravú atmosféru zabíjačky už nemajú kde zažiť. Preto aj „mäsiarsky majster“ Marian Maruška umne predvádzal svoj fortieľ a rozdeľoval prácu pre svojich pomocníkov.

Termín osláv 725. výročia prvej písomnej zmienky sa neúprosne blíži. Preto chcem aj touto formou poďakovať všetkým občanom, ktorí ochotne poskytnú svoje domy a dvory na to, aby sme všetkým priblížili ako žili, bývali a pracovali naši rodičia, starí rodičia, aká ľudová architektúra bola typická pre našu obec. Určite aj domky pri tejto príležitosti získajú na kráse i popularite...

Rád by som pochválil aj snahu a aktivitu Janky Čunderlíkovej. S nápadom zorganizovať šachový turnaj na počesť nášho dlhoročného učiteľa Alexandra Petráša prišla práve ona. O tom, že to bol vydarený turnaj svedčí 16 zúčastnených šachistov a príjemná priateľská atmosféra v ktorej sa turnaj niesol.

Výročná členská schôdza DHZ Brehy

Dňa 2. marca 2008 sa konala v našej obci Výročná členská schôdza DHZ Brehy, ktorej sa zúčastnili pozvaní hostia z Územného výboru z DPO SR, pani riaditeľka, členka snemu Mária Putišová, pán predseda Ing. Jozef Perina, František Martinec zaslúžilý člen DPO a starosta obce Brehy Ing. Juraj Tencer.

Hlavnými bodmi schôdze bola správa o činnosti a hospodárení DHZ Brehy za uplynulé obdobie, ktorú predniesol predseda DHZ Milan Maruška a plán úloh na nastávajúce obdobie predniesol veliteľ DHZ Peter Martinec.

F i n a n č - né prostriedky ktoré napomáhajú k činnosti DHZ sú získané za podpory Obecného úradu a sponzorom ktorý každoročne prispievajú na realizáciu pohárových súťaží Memoriál Karola Marušku, ktoré sa konajú v našej obci, ale aj vlastnou činnosťou. Uplynulý rok sa členovia DHZ značnou mierou podieľali na organizácii a priebehu osláv 100. r. DHZ Brehy, ktorú kladne hodnotil aj predseda územného výboru DPO SR Žiar nad Hronom pán Ing. Jozef Perina, ktorý je tiež členom snemu DPO SR.

Súčasťou schôdze bolo aj odovzdanie historickej talianskej

hasičskej prilby pre Ferka Martina. Pán Martinec pred viac ako 25 rokmi získal a následne uschoval našu veliteľskú hasičskú prilbu. Pri príležitosti 100 rokov DHZ ju odovzdal obci Brehy na

zreštaurovanie, aj keď s ťažkým srdcom. História talianskej prilby je tiež zaujímavá: Ferko Janičkovi ju daroval Raihard Varazin. Jeho otec bol dlhé roky veliteľom hasičského zboru v Girlande (pri Bolzane). Tam sú hasiči vysoko vážení, veliteľovi vzdávajú

osobitne pocty a úctu. V tunajšej obci dobrovoľníci vyrážajú na zásah po požiarom signály do časového limitu. Tak táto prilba bola p. Martincovi odovzdaná ako „bolestné“ za našu veliteľskú prilbu, ktorá má svoje miesto v kancelárii starostu obce Brehy.

Členovia DHZ sa uzniesli, že na základe požiadavky obce sa budú aktívne podieľať na príprave a priebehu osláv 725. výročia obce. Dúfajme, že aj v budúcnosti sa nájdú nadšenci tohto krásneho športu a mládež, ktorá bude zachovávať tradície typické pre našu obec.

Výzva na celoobecné upratovanie

Vážení občania.

Zima sa končí. Nastáva jar a s ňou už tradičné jarné upratovanie. Vykonávame ho aj v tomto roku, ale oveľa pozornejšie, dôkladnejšie a nie len na jar, ale až do konca augusta 2008 pretože rok 2008 je jubilejným rokom našej obce, rokom 725. výročia prvej písomnej zmienky o našej obci Brehy. V tomto jubilejnom roku /a potom stále/ by celá obec mala byť čistá a krásna. Zaiste máte váženi občania, všetci do jedné-

ho záujem, aby naša obec takou skutočne bola. Všetci sa určite zapojíte do upratovania a skrášľovania našej obce hneď, ako nám to dovolí počasie. Najprv bude potrebné odstrániť dôsledky zimy, potom upratať priedomie, opraviť ploty na predzáhradkách, upratať dvory, v rámci vašich /najmä finančných/ možností opraviť poškodené fasády rodinných domov a ošetriť záhrady.

Upratovanie predpokladáme v troch etapách.

1. etapa – k Veľkej noci
2. etapa – k 1. máju
3. etapa – k 29.8., teda k začiatku osláv 725. výročia obce

Každá etapa upratovania vyvrcholí dňom celoobecných prác.

1. etapa – k Veľkej noci vyvrcholí dňom 15.3.2008. K tomuto dňu musia byť z verejného priestranstva odpratané do dvorov všetky súkromné skládky a terén po odstránení skládok vyčistený. Naplní sa tým platné všeobecnezáväzná nariadenie obce Brehy. Po tomto termíne bude vykonaná kontrola, či sa tak stalo. Všetky plochy, z ktorých skládky nebudú odstránené, budú odmerané a vlastníkom bude bez výnimky predložený účet na úhradu podľa VZN.

2. etapa – k 1. máju vyvrcholí dňom 26.4.2008.

V tejto etape budeme pokračovať v úprave okolia rodinných domov a najmä na opravách fasád rodinných domov. Fasáda domu je vec verejná a treba jej venovať zvýšenú pozornosť. Osobitne by sa mali vlastníci postarať o tie domy, ktoré nie sú obývané, nie sú udržiavané, sú schátrané a kazia vzhľad obce. Preto so obraciame aj touto cestou na Vás, aby ste i Vy upozornili svojho suseda, rodinu, známych... Pretože stáva sa i mne, že keď človek chodí denne vedľa problémového miesta, jeho pohľad i názor zovšednie.

3. etapa – ku dňu osláv by sme mali doladiť už len drobné nedostatky. Očakávame príchod rodákov zo Slovenska, aj zo zahraničia, pozvaných hostí a veľa návštevníkov.

Preto by sme sa mali zapojiť do spoločnej práce, aby sa všetci k nám znovu a radi vracali. Nech vysoký trend, ktorý sme vlni oslavami 100 rokov DHZ nastolili, tento rok ešte zvýšime. Aby naša dedinka v údolí bola krásna na radosť nám všetkým a na obdiv návštevníkom našej obce. **J.T.**

Starosta haní

Keď som vlani otváral túto rubriku, nepredpokladal som, že to bude stála, kde budem mať čo písať v každom čísle. Problematikou čistoty verejných priestranstiev som sa zaoberal už vo viacerých číslach. Veľa občanov si svoje skládky odstránilo. Pre tých ostatných išlo 36 výziev na odstránenie nepovolených skládok. Takže ak si niekto myslí, že to bolo cieľené len naňho, je na veľkom omyle. Že týmto pichnem ako sa vraví do osie hniezda som vedel, ale aj tak ma reakcie mnohých ľudí zaskočili, ba až šokovali. Keď mala výzva za následok odstránenie skládok, som rád. Ale čo povieť na to, že hneď v pondelok Veľkého týždňa si majiteľ skládky dreva neprizná chybu, ba naopak. Nadávaním a vyhrážkami sa snažil „obhájiť svoju pravdu.“ Som rád, že sa nám podarilo medzi starými fotkami objaviť od Michalcov aj článok od nebohej Rozálie Michalovej. Je to užasné ako sa voľakedy ľudia dokázali ctiť a zachovávať zmier počas pôstu. Odporúčam „hnevľivcom“ ako povinné čítanie... A keď bude treba, ozaj nemám starostovskú stoličku prilepenú na zadku, možno oni na mojom poste dokážu viac a lepšie!

Návrh na osadenie pamätných tabúl

Významným osobnostiam už za ich života sú udeľované vyznamenania a po ich smrti sú im stavané pomníky, alebo odhaľované pamätne tabule či vyznamenania In memoriam. Robí sa tak pri výročiach významných osobností, alebo pri iných slávnostných príležitostiach.

Keďže v roku 2008 oslávi naša obec Brehy 725.výročie prvej, doteraz známej písomnej zmienky o obci Brehy naskytá sa aj v našej obci vhodná príležitosť, aby sme si aj u nás, napríklad odhalením pamätnej tabule, uctili osobnosti, ktoré si svojim konaním, svojim plodným životom, zaslúžia takúto poctu.

Prvou takouto osobnosťou je rodák z našej obce Jozef Janovský. V novinovom článku s názvom „Národovci Južného Slovenska“ sa o ňom píše: „Erudovaný teológ Jozef Janovský /1730 Brehy, okr.Žiar nad Hronom – 30.11.1791 Banská Bystrica/ absolvoval teológiu v Trnave, kde dosiahol hodnosť magistra teológie a filozofie. Po vysvätení pôsobil v rokoch 1755 až 1775 ako farár v Mani, okr. Nové Zámky. Neskoršie bol dekanom vrábfského okresu so sídlom v Mani. V r.1975-76 bol profesorom biblickej exegézy na univerzite v Trnave. Od r.1776 do konca života účinkoval ako kanonik Sídelskej kapituly v Banskej Bystrici. Bol skvelým kazateľom. Zachovala sa však len jedna jeho slovenská kázeň prednesená v Nitre a vyťažčená r.1769 v Trnave: Kázání o svetém Jozefovi Kalazanském od Matky Bosskéj“

Dr. Imrich Medved' vo svojej knihe História škôl a sakrálnych objektov v Brehoch na str.99 uvádza: „O postavení kostola sa zachovalo historicky neoverené rozprávanie: Kostol dal postaviť zo svojich peňazí a na svojom otcovskom grunte brežský rodák, kňaz, národovec Jozef Janovský, syn chudobného zemana.“

V tej istej knihe na str.130 sú o J.Janovskom uvedené ďalšie zaujímavé údaje. Rozdielne sú však údaje o mieste jeho úmrtia: V novinovom článku je uvádzaná B.Bystrica, v knihe Dr. Medveda je Tekovská Breznica. Údaje o J. Janovskom vo svojej knihe autor končí vetou: „Aspoň nejaký skromný pomník, by si bol tento doteraz najvýznamnejší a skutočne veľký brežský rodák zaslúžil“.

O J. Janovskom je zmienka aj v brožúre Brehy Pozoruhodnosti na str.15 – Významné osobnosti obce. Z textu o ňom vyzdvihujem údaj: „Na sklonku svojho života bol horlivým prívržencom a podporovateľom úsilia bernolákovcov o zavedenie slovenského spisovného jazyka. Významne podporil stavbu kostola v Brehoch“.

Navrhujem pamätnú tabuľu po

prerokovaní s rím.kat. úradom v Brehoch osadiť na ľavej strane od vstupu do kostola. Návrh textu pamätnej tabule:

JOZEF JANOVSKÝ

Narodil sa r.1730 v Brehoch, zomrel 30.11.1791 v Tekovskej Breznici.

Národovec, skvelý kazateľ, magister teológie a filozofie, profesor biblickej exegézy na univerzite v Trnave a kanonik sídelskej kapituly v Banskej Bystrici.

Venujú občania obce Brehy v jubilejnom roku 725.výročia prvej písomnej zmienky o obci Brehy v roku 2008.

Zároveň navrhujem prešetriť archívne zdroje /pokiaľ nejaké sú/, kto bol do r.1786 vlastníkom parcely, na ktorej bol postavený rím.kat. kostol v Brehoch. Taktiež navrhujem zistiť ďalšie údaje o J. Janovskom /v Trnave a v B.Bystrici /, ktoré by boli prednesené pri odhaľovaní pamätnej tabule J. Janovskému.

Druhou osobnosťou, ktorej navrhujem pamätnú tabuľu je Pavol Ružinský. Bol správcom školy, učiteľ, organista, režisér ochotníckeho divadla a významný kultúrny činiteľ obce Brehy. Pavol Ružinský sa narodil 9.1.1889 v Detve, v rodine murára. Študoval na Učiteľskom ústave v Lučenci. Po skončení štúdia nastúpil ako učiteľ v Detvianskej Hute. Tu zároveň pôsobil ako organista. S manželkou mali tri dcéry. V Detvianskej Hute pôsobil ako učiteľ-organista. Ako záložný dôstojník sa zúčastnil 1.svetovej vojny. Bol ranený a zranenie na nohe malo za následok trvalú invaliditu.

V roku 1927 sa po zvolení za učiteľa-organistu na rímsko-katolícku školu v Brehoch presťahoval s rodinou na Brehy. V Brehoch učil na rímsko-katolíckej škole až do konca šk. roka 1950-51. Od januára 1952 odišiel na starobný dôchodok. Naďalej však pôsobil v obci ako organista až do konca júla 1973.

Ako učiteľ pôsobil v Brehoch 23 školských rokov. Za tento dlhý čas vychoval veľa žiakov, ktorí si na neho v dobrom spomínali a mali ho v úcte aj v dospelom veku. Ako organista pôsobil v Brehoch dlhých 46 rokov. V Brehoch býval od roku 1927 až do svojej smrti v roku 1978, spolu 51 rokov. Bol činný aj mimo školy. Okrem práce učiteľa a organistu sa aktívne zúčastňoval aj na spoločenskom a kultúrnom živote obce. Vykonával prácu knihovníka, s občanmi nacvičoval divadelné hry, každoročne aspoň jednu divadelnú hru. So žiakmi pripravoval kultúrny program na verejné oslavy v obci, prednášal na združení rodičov, na oslavách a iných podujatiach. Väčšinu svojho života prežil v Brehoch. Svojou vzdelávacou a osvetovou prácou významne prispel k výchove obyvateľstva a rozvoju obce. Prácou organistu dlhé roky slúžil cirkvi a veriacim občanom. Zomrel 25.5.1978 vo veku 89 rokov. Pochovaný je na cintoríne v Brehoch.

Podľa horeuvedeného životopisu p. P. Ružinský učil v Brehoch 23 školských rokov. Pri porovnaní s údajmi o učiteľoch, čo učili v Brehoch v knihe Dr. Imricha Medveda „História škôl a sakrálnych ob-

jektov v Brehoch“ zisťujem, že p. Ružinský učil v Brehoch najdlhšie. V čase, keď p. učiteľ Ružinský učil v Brehoch bol priemerný počet žiakov v triede 38 žiakov, vid'. str.10-13 a str.41, knihy História škôl ... O počte žiakov, čo ich učil p. učiteľ Ružinský výstižne svedčia aj fotokópie na str.13 a15 tejto knihy. Podľa toho p. učiteľ Ružinský počas svojho pôsobenia vo funkcii učiteľa v Brehoch za 23 rokov naučil čítať, písať a rátať spolu zaookrúhlene 800 žiakov.

Divadelné ochotnícke predstavenia boli obvykle nacvičované k Vianociam a Veľkej noci. Pavol Ružinský ako režisér, najmä počas svojho pôsobenia vo funkcii učiteľa nacvičil odhadom 25-30 divadelných predstavení. Počas svojho 46 ročného pôsobenia vo funkcii organistu organoval pri desiatkach cirkevných sobášov a pri stovkách pohrebov sa lúčil s občanmi. Vzhľadom na uvedené zásluhy Pavla Ružinského navrhujem, aby mu bola odhalená pamätná tabuľa s nasledovným textom: V tomto dome žil a učil Pavol Ružinský, učiteľ a organista. Narodil sa 9.1.1889 v Detve, zomrel 25.5.1978 v Brehoch. V obci Brehy pôsobil od roku 1927 ako učiteľ 23 školských rokov, ako organista 46 rokov. Zaslúžil sa o rozkvet ochotníckeho divadla a povznesenia kultúrnej úrovne v obci Brehy.

Venujú občania obce Brehy v jubilejnom roku 725.výročia prvej písomnej zmienky o obci Brehy v r.2008.

Pamätnú tabuľu navrhujem osadiť po prerokovaní s rím.kat. farským úradom v Brehoch na priečelí terajšej MŠ Brehy, v ktorej p. P. Ružinský dlhé roky býval a učil.

Sidon Fiala

Pamätník obetiam 2.svetovej vojny

Podľa môjho doterajšieho zistenia v 2.svetovej vojne, alebo v jej dôsledku, predčasne, násilnou smrťou umreli nasledovní občania našej obce Brehy:

Padli na fronte: Michal Fabka, Gregor Predmeský, Štefan Rovenský.

Padli v SNP: Tomáš Lenč, František Šalka, Michal Šalka, Jozef Škarba.

Zahynul v nemeckom zajatí: Ján Smelý.

Zavraždení gestapom: Imrich Brodziansky, Ľudovít Horváth, Peter Švaral., Gregor Medved'.

Zastrelení Nemcami: Július Obrcian..

Zahynuli pri nemeckej delostreleckej paľbe na obec Brehy: Anna Lacová a jej tri netere z Pukanca, Jozef Majer.

Zahynul počas evakuácie pri delostreleckej paľbe v obci Bzenica: Gregor Galeta.

Zahynula počas evakuácie pri prestrelke v Rudne nad Hronom: Mária Majerová.

V Nemecku zahynul: Štefan Obrcian.

Pri návrate z exilu v Tekovskej Breznici po výbuchu protipechotnej míny zahynul: Gregor Šlauka.

Pri odmiňovaní brežského chotára po výbuchu protipechotnej míny umrel: Ján Riziky.

Pri manipulácii s ručným granátom po jeho výbuchu umrel žiak: Jozef Kasan.

Pri výbuchu nástažnej míny umrel: Gregor Laco.

Evidujem tiež padlého občana s priezviskom Mas-

len. Jeho krstné meno, podrobnosti o ňom a príčinu jeho smrti zatiaľ nepoznám.

V našej obci máme pomník padlých v 1.svetovej vojne, pomník SNP /bez menoslovu padlých partizánov /, ale pomník obetiam 2.svetovej vojny nie je postavený dodnes. Pre väčšinu občanov obce ostávajú obeť 2.svetovej vojny z našej obce nepoznané. Tento nedostatok, aj keď značne oneskorene, treba rozhodne napraviť a obetiam 2.svetovej vojny vyhotoviť pamätník. Mohlo by sa tak stať pri príležitosti nadchádzajúceho 725.výročia prvej, doteraz známej písomnej zmienky o obci Brehy.

V tejto súvislosti podávam ako občan obce Brehy návrh na postavenie a odhalenie pamätníka obetiam 2.svetovej vojny, občanom obce Brehy. Pamätník navrhujem opatriť menoslovom obetí bez ohľadu na skutočnosť či padli na fronte, v SNP, alebo pri inej nešťastnej udalosti. Všetci museli umrieť predčasne, násilnou smrťou a teda si všetci, bez výnimky, zaslúžia našu pietu a trvalú spomienku na nich. Zároveň prikladám náčrtok svojej predstavy na podobu pamätníka – pomníka obetiam 2.svetovej vojny. Pamätník navrhujem osadiť s príslušnými úpravami okolia vľavo od kaplnky /ktorú rekonštruoval neb. Karol Lalka/ pri obecnom potoku, oproti rod. domu p. A. Michalovej č.175. Termín odhalenia pamätníka a jeho vysviacky navrhujem na 31.8.2008.

Sidon Fiala

SÚŤAŽ k 725. výročiu prvej písomnej zmienky o obci BREHY

V súvislosti s údajmi v obecných novinách Zvesti z Brehov č.1/08 v článku „Výzva k oslavám 725.výročia prvej písomnej zmienky, predkladám na prerokovanie v OZ Brehy návrh výzvy na verejnú otvorenú súťaž občanov, žiakov a mládeže na ústrednú tému MOJE BREHY:

Obecný úrad Brehy spolu s komisiou kultúry, školstva a telesnej výchovy pri OZ Brehy pri príležitosti jubilejného roka 725. výročia prvej písomnej zmienky o obci Brehy vyhlasuje verejnú, otvorenú súťaž v oblasti:

1., poézie

2., prózy

3., výtvarných prác /maľba, kresba, grafika, plastika, výšivky a iné ručné práce/

4., fotografie

5., hudby

so záväzným motívom prác MOJE BREHY. V oblasti poézie – texty piesní a hudby aj so špecifickým motívom PIESEŇ O BREHOCH:

Podmienky súťaže: Práce musia byť pôvodné, doteraz nikde neuverejnené.

Témy: z minulosti, zo súčasnosti a predpokladanej blízkej budúcnosti obce Brehy.

Ocenené budú práce umiestnené na prvých troch miestach v jednotlivých oblastiach súťaže. Vyhlasovateľ súťaže pri nízkej úrovni súťažných prác nemusí udeliť žiadnu cenu. Súťaž vyhlasujeme osobitne pre žiakov ZŠ s MŠ Brehy, pre mládež do 20 rokov veku a pre občanov nad 20 rokov.

Vyhlasovateľ si vyhradzuje právo:

Vybrané výtvarné práce prihlásené do súťaže vystaviť pri príležitosti osláv 725.výročia ... v dňoch 29.8.2008 – 1.9.2008 a potom ich umiestniť vo výstavnej sieni /obecnej galérii/, v oso-

bitnej prílohe obecných novín vydaných pri príležitosti osláv uverejniť vybrané práce z oblasti poézie a prózy, tiež fotografie a vybrané fotografie, resp. sériu fotografií použiť ako propagačný materiál Obecného úradu Brehy napr. ako pohľadnice, ilustrácie do kalendára obce a vybrané práce z oblasti poézie a prózy použiť v následných kultúrno-spoločenských podujatiach obce Brehy. Najmenšia prípustná veľkosť fotografií je 8,7 cm x 12,8 cm.

Vybrané a zhudobnené texty s motívom PIESEŇ O BREHOCH môžu byť v premiére prednesené v rámci kultúrneho programu osláv 725.výročia a následne aj pri ďalších kultúrno-spoločenských podujatiach obce Brehy. Premiérové piesne môže zaranžovať a predniesť súťažiaci osobne, alebo ním poverený interpret. Súťažné práce nemusí vyhlasovateľ autorom vrátiť.

Termíny: Žiaci ZŠ s MŠ Brehy predložia svoje súťažné práce najneskôr do 30.6.2008.

Mládež do 20 rokov a občania nad 20 rokov do 30.7.2008.

Súťažné práce treba prinieť na Obecný úrad Brehy osobne, len výnimočne poštou s označením obálky „Súťaž – Moje Brehy“, prípadne „Súťaž – Pieseň o Brehoch“.

Súťažné práce vyhodnotené na 1,2, a 3 mieste budú odmenené vecnými, prípadne peňažnými cenami, ktoré budú verejne oznámené /obecným rozhlasom, oznamom na vývesnej tabuli obce, prípadne v obecných novinách/, najneskôr do 15.7.2008 pre súťaž žiakov ZŠ s MŠ a do 10.8.2008 pre ostatných súťažiacich.

Sidón Fiala

Príprava osláv 725. výročia prvej písomnej zmienky o obci Brehy

V termíne od 29.8.-1.9.2008 pripravujeme oslavy 725. výročia prvej písomnej zmienky o Brehoch. Pre lepšiu informovanosť predkladám na posúdenie návrh programu osláv a usporiadanie remeselnického jarmoku spolu s navrhovanými „Dvormi“. Inšpiráciu na tento spôsob prezentácie obce som získal vlani v Hrušove. Veď keď to dokáže menšia dedina ako my, dokážeme to i u nás!!! Máme šikovných ľudí a keď sa podarí nadchnúť pre takúto formu propagácie obce aj ostatných občanov, som presvedčený, že akcia sa podarí. Určitým magnetom (a to nie len pre mňa) bude nočné vypaľovanie hlineného riadu. Mnohí mladí ľudia nepoznajú ani spôsob pečenia chleba v starých domácich peciach. Už vlani pýtali v Hrušove za jeden 40-50 Sk a ľudia vo frontách čakali, kým sa upečie. Je množstvo možností, návrhov ako sa čo najlepšie prezentovať. A hlavne, aby aj tí ľudia, ktorí budú pracovať a predvážať svoje výrobky aj niečo zarobili. Skutočne je to len v nás, či sa v tomto regióne a hlavne pred rodákmi a hosťami predvedieme v úplne inom svetle ako to bolo v okolitých mestách a obciach doposiaľ. Preto skúsme na tom spoločne popracovať a ťahať ako sa hovorí za jeden povraz! Samozrejme nie na dvoch rozdielnych koncoch a proti sebe. Pre mňa osobne je to výzva, ktorá sa tak často neopakuje...

29.8. – stretnutie rodákov

- slávnostné zasadanie obecného zastupiteľstva
- otvorenie expozície pamätného domu
- ľudová veselica

30.8. – otvorenie remeselnického jarmoku a dvorov

- historický sprievod
- hlavný kultúrny program
- ľudová zábava

31.8. – slávnostná svätá omša

- športové popoludnie pre deti i dospelých
- splav netradičných plavidiel
- futbalový zápas

Remeselný jarmok

Dňa 30.08.2008 bude prebiehať remeselný jarmok pod vedením pani Márie Fialovej. Umiestnený bude okolo pamätníka z prvej svetovej vojny, pod lipami pri potoku.

Počas celého priebehu osláv cca od 9.00 do 15.00 budú vytvorené a prístupné tzv. „Dvory“, aby sme návštevníkom prezentovali časť histórie obce, remeselnú zručnosť a tradičnú architektúru.

Navrhujeme vytvoriť nasledovné dvory:

1. Milan Mikuška (Kelo)– pec na chlieb (opraviť – upraviť dvor)
2. Kóhlovie dom – Rezbársky dvor (Michal Ďurkov a Vladimír Ditte), slávnostné nočné pálenie hlineného riadu v hrnčiarskej peci
3. Vendelín Šály (pri Hasičkárni) – folklórna skupina Nová dedina, kroje, spev, výrobky
4. Vladimír Laco (pri Hasičkárni)– varenie slivkového lekváru, mlieko, výroba masla v zbonke, alebo - Pukanec párance
5. Hasičský dvor – v budove Hasičskej zbrojnice výstava techniky a náradia, Moravské pivo podávané v krásnom Kyjovskom kroji, varenie gulášu
6. Nad hasičskou zbrojnicou – stabiláky motory, mláťačky
7. Jana Mikušková – Kováčsky dvor (Jánov Benedekov zaťko), kolársky dvor Jano Laco,
8. Laco Karol – Včelársky dvor (Mária Lacová a Peter Zimerman)
9. Ján Fiala – Hrnčiarsky dvor
10. Vladimír Maruška – Poľovnícky a rybársky dvor so špecialitami
11. Fabkovie dom – pamätný dom

Ku dňu osláv plánujeme vydať aj novú knihu pána Imricha Medveďa „Odviate časom“. V nej sú nasledovné kapitoly z histórie obce : Predslov, Kedy bude súdny deň, Prevez, prevez prievozníčku..., Na brežianskom moste..., Združstevňovanie obce, Potravné družstvo, Jeden kováč kone kuje..., Cintorín, cintorín, záhradka zeleň..., Možno viete, možno neviete, že..., Ďalej plánujeme vydanie novej pohľadnice obce, speváčky navčujú nové vydanie piesní na CD, vydanie nahrávky Brežskej svadby z obdobia okolo r.1956, vydanie typického Brežského nárečia a mnoho ďalších vecí.

Už sa fašiang kráti...

Čas plynie rýchlejšie, než by sme si azda želali – len prednedávnom sme slávili Vianoce a už sú tu Fašiangy, ktorými sa začína 40-dňové obdobie pôstu. Fašiangy sú akýsi symbol veselosti, zábavy, hodovania a pitia. Fašiangové obdobie sa začína od sviatku Troch kráľov a končí deň pred Veľkou nocou. Popolcovou stredu sa zároveň začína pôst – obdobie bez zábav, tancov, čiek a sviadieb. Aj preto sa Fašiangy končievajú fašiangovým sprievodom a symbolickým pochovávaním basy.

V našej obci sa aj tento rok podarilo Obecnému úradu v spolupráci s kultúrnou komisiou zorganizovať fašiangový sprievod, za výdatnej podpory starších hasičov a niekoľkých iniciatívnych mladých ľudí. Dňa 1.februára poobede sa od Obecného úradu fašiangový sprievod s krojovanými mládežníkmi pohol smerom do Liešnej. Spevom a tancom zabavili mnohé domácnosti v našej obci, za čo boli patrične

odmenení korunami do mliečnika zdobeného stužkami, alebo tradičným „fašiangovým proviantom“, ako je slanina, vajcia, voňavé klobásky, ale aj nejaký ten litrík dobrého vína.

Zatiaľ čo v sobotu fašiangový sprievod pokračoval smerom na Zadnú cestu a následne Močarinou, tak na dvore Obecného úradu sa konala, asi prvýkrát v histórii obce zaujímavá akcia, a to „Obecná zabíjačka“. Aj keď počasie veľmi neprialo, účasť ochutnávačov zabíjačkových špecialít bola veľká. Zabíjačke dodala „šmrnc“ aj ženská spevácka skupina Hronka a ľudová muzika Pavla Škodu spolu s „naturalizovaným Brežanom“, pracovníkom misie OSCE v Kosove Eduardom Miškuťom. O tom, že spoločne im to „ladí“, presvedčili prítomných svojím spevom a muzikou. Do-

konca si naše speváčky zložili na túto príležitosť novú pesničku. O jej úspechu svedčí aj množstvo vynútených opakovaní. Dobrú náladu umocnili aj spevácke a tanečné vystúpenia všetkých zúčastnených.

známe, na „zabíjačkové prasiatko“ sa zložili všetci Brežania, ktorí svoju troškou prispeli do mliečnika. Hasiči sa ochotne tohto príjmu vo Váš prospech zriekli...

V utorok 5.februára sa k večeru schádzalo do Kultúrneho domu mnoho ľudí nielen z Brehov, ale aj z okolitých obcí. O dobrú zábavu sa postaral „disdžokej“ Ján Škvar-

ka, no a samotné pochovávanie basy sa začalo o polnoci. K tomuto aktu už tradične patrí pán

A že sa zabíjačka vydarila, svedčí dobrá nálada a čas rozchodu, ktorý sa posunul až po polnoci. A aby bolo všetkým občanom

farár, kantor a miništranti, ktorí túto „smútočnú“ atmosféru okorenili vtipnými litániami z udalostí, ktoré sa stali počas uplynulého roka v našej obci. Po tomto obrade nastal popolcovou stredu 40-dňový pôst a následné očakávanie sviatkov Veľkej noci.

Čím žila materská škola

Týmto článkom by sme Vám chceli priblížiť prácu a činnosť Materskej školy Brehy v školskom roku 2007/2008. V tomto školskom roku je v našom zariadení zapísaných 28 detí od 3 do 6 rokov, starostlivosť a výchovno-vzdelávaciu činnosť týmto deťom zabezpečuje kolektív zamestnancov v zložení:

- zástupkyňa pre materskú školu – Anna Šalková

- pani učiteľka – Kamila Krumlovská

- pani školníčka – Ľubica Szászová

- pani kuchárka – Emília Šlauková

Už tradične v našej materskej škole v septembri víťame medzi nami Pani Jeseň, ktorá nás obdarúva svojimi plodmi a teší nás svojou prítomnosťou. Z týchto plodov jesene sme spoločne s rodičmi vytvárali nádherné a zaujímavé výtvy, / postavičky, lode, zvieratká a iné predmety /, z ktorých bola v materskej škole urobená krásne výstavka.

- So svojim vtvinným divadielkom o zvieratkách nás v našej materskej škole pobavil pán Horňák z Bratislavy. Deti sa tešia na jeho ďalšie zaujímavé divadelné vystúpenia.

- Pri príležitosti mesiaca úcty k starším sme pozvali všetkých starých rodičov našich detí do priestorov materskej školy. A pripravili sme im s deťmi krátky program s posedením a malým občerstvením.

- V období vianočných sviatkov sme v tvorivých dielňach spoločne s deťmi vytvárali vianočné ozdoby a piekli vianočné medovníčky. Počas predvianočného obdobia si deti na vlastných výtvoroch aj pochutnali.

- Ani sme sa nenazdali a blížil sa koniec roka a so svojimi darčekmi nás navštívil Mikuláš. Po dlhej ceste, ktorú Mikuláš meral k nám mu deti zaspievali, zarecitovali a poďakovali sa za pekné darčeky.

- V januári čakal našich 15 predškolákov veľký deň, kedy sa so svojimi rodičmi zúčastnili zápisu do základnej školy. Pri zápise boli veľmi odvážni, smelí a za ich preukázané vedomosti dostali na pamiatku pekné darčeky.

- 21. januára sa naša materská škola zmenila na rozprávkové, rozťancované kráľovstvo, v ktorom

sa spoločne zabávali princezné, batmani, piráti, včielky a iné veľmi zaujímavé postavičky. Celý priebeh maškarného plesu zaznamenával na kameru p. Jožko Majer a deti si túto udalosť môžu pozrieť aj na DVD prehrávači. Za túto iniciatívu patrí Jožkovi srdečná vďaka. Za občerstvenie počas zábavy ďakujeme rodičom a pani kuchárke Milke a pani školníčke Ľubke.

- DVD-prehrávač nám do materskej školy sponzorsky darovala Alenka Šlauková, patrí jej srdečné poďakovanie.

- Dôležitou udalosťou v každom manželstve je narodenie dieťaťa. Na uvítanie do života týchto malým človečikov sme sa so svojim programom zúčastnili aj s deťmi z našej materskej školy.

Týmto výpočtom akcií nášho zariadenia sa naša činnosť nekončí, pokračujeme ďalej a o ostatných akciách, ktoré ešte plánujeme uskutočniť do konca školského roka Vás budeme informovať v ďalších číslach obecných novín.

**Anna Šalková
Kamila Krumlovská**

Veľká klobúková párty v ZŠ s MŠ Brehy

Dňa 29.02.2008 o 17. hodine sa žiaci I. stupňa našej školy stretli v MŠ Brehy. Všetci dobre naladení a usmiati. Každý žiak si priniesol zaujímavý vyzdobený klobúk. Po výbornej večeri začala klobúková párty ako inak, klobúkovým tancom. Pre žiakov boli pripravené súťaže, odmeny a sladkosti. Ťažko sa im večer zaspávalo po pekných zážitkoch. A ešte horšie sa im ráno vstávalo. Po raňajkách sme všetko upratali a čakali na rodičov. Všetci sa tešíme na ďalšiu párty v roku 2009. Poďakovanie patrí pani učiteľkám: Vandlíkovej, Šipikalovej, Jenejovej, Brieškovej, ktoré to všetko pripravili a MŠ, ktorá nám poskytla priestory a pomohla.

R.B.

UVÍTANIE DETÍ DO ŽIVOTA

Dňa 10.februára 2008, v nedeľu popoludní usporiadal Obecný úrad v Brehoch v spolupráci so sociálno-zdravotnou komisiou milú spoločenskú akciu „Slávnostné uvítanie detí do života“, ktoré sa narodilo počas roka 2007. Slávnosť sa konala v malej sále Kultúrneho domu, na ktorej sa zúčastnilo spoločne so svojimi rodičmi 12 detí z celkovo 13 pozvaných.

Vďaka starostovi obce Ing. Jurajovi Tencerovi a predsedkyni sociál-

no-zdravotnej komisii pani Heleny Klóngovej sa otvorila cesta k peknej tradícii víťania detí do života obce, doprevádzané slávnostným zápisom do pamätnej knihy.

Všetkých zúčastnených svojim príhovorom privítal starosta obce, v ktorom okrem iného privítal najmä našich najmenších občanov, a poprial rodičom v ich zodpovednom poslaní veľa zdravia, úspechov, optimizmu a radosti zo svojich ratoleští. Potom tento slávnostný okamih sprí-

darček každému novonarodenému dieťaťu. Každá prítomná mamička dostala milú pozornosť – „kvetinku“, ako poďakovanie za nový život, ktorý dala svojmu dieťaťu. Potom sa spoločne odfotovali pri drevenej kolíske, kde detúrence ochotne zapózovali. V sále vládla príjemná atmosféra, lebo vidieť pokope toľko krásnych malých človečikov, je neopísateľný pocit. Dúfajme len, že v tejto tradícii sa bude pokračovať aj v budúcnosti a prajeme si, aby nasledujúce roky boli aspoň tak plodné, ako bol rok 2007.

Boli to:

Mariana a Peter Kokavec so synom Michalom

Adela a Ing.Peter Repiský s dcérou Erikou

Dagmar a Ján Drozdík s dcérou Sofiou

Martina a Jozef Suchý so synom Patrikom

Eva a Michal Rapčan s dcérou Biankou

Zuzana a Ján Túri s dcérou Patriciou

Veronika a Miroslav Sarvaš s dcérou Barbarou

Eva a Ján Ďurkov so synom Sebastianom

Eva a Vojtech Tarkay so synom Jakubom

Eva Izakovičová s dcérou Karolínou a synom Kristiánom

Jana Uškrtova a Miroslav Firic s dcérou Miriam

Mária a Jozef Kalinka s dcérou Zdenkou

-dm-

jemnilo svojim programom deti Materskej a Základnej školy pod vedením svojich pani učiteliek. Kultúrny program spestrila aj ženská spevácka skupina Hronka.

Po tomto peknom programe sa pristúpilo k slávnostnému aktu podpisovania rodičov do Pamätnej knihy, pričom starosta obce so svojim zástupcom Miroslavom Laurincom osobne zablagožehali všetkým rodičom k ich prírastku a odovzdali malý

Pomoc pre starších a nevládných

Milí spoluobčania! Volám sa Jana Čunderlíková, rodená Mikušková. Mám 35 rokov a troch synov. Som po šesťročnej materskej dovolenke a pred rozhodnutím, kde nastúpim do práce. Som zdravotná sestra a pracovala som v domove dôchodcov v Bratislave. Mohla by som ísť do nemocnice, alebo Domu dôchodcov v Žiari nad Hronom. Je to však práca na zmeny a musela by som dochádzať. Keďže aj môj manžel pracuje na zmeny, radšej by som bola doma pri svojich, ktorí ma potrebujú. Žijem v dome s rodičmi a starám sa aj o 85 ročnú tetu Borku Lalkovú. Práve ona je inšpiráciou pre prácu, ktorú by som chcela robiť. Vždy som sa chcela starať o starých ľudí. Sú to ľudia, ktorí prežili obdobia, ktoré my už nikdy nezažijeme. Žili život oveľa ťažší ako my a napriek tomu z nás vychovali zodpovedných a hrých ľudí. Dali nám všetko čo mohli,

ale hlavne nám dali veľa lásky, ktorú by sme im mali vrátiť. Starí ľudia sú našim národným pokladom, históriou, ktorá je jedinečná a ktorá sa už nikdy nezopakuje. Mali by sme si ich vážiť a starať sa o nich s láskou, lebo nikto nevieme, aká choroba čaká nás, akí budeme my, keď budeme starí a pokiaľ my neukážeme našim deťom, že starí ľudia sú hodní úcty a starostlivosti, nemôžeme očakávať, že naše deti to dokážu. Niekedy treba obetovať kúsok svojho času a nájsť si chvíľu, kedy nám môžu niečo porozprávať, hoc sme to počuli už veľa krát. Nejde o to, čo hovoria, aj keď je to mnohokrát zaujímavé, ale hlavne potrebujú, aby sme boli pri nich, držali ich za ruku, povedali im nejaké novinky z dediny a aby sa mali komu poštážiť, ale hlavne aby sa necítili

sami. Potrebujú lásku tak, ako ju potrebujú deti, ako ju potrebujeme my, tak isto a možno aj oveľa viac ju potrebujú ľudia, ktorí svoj život už prežili, často stratili svojich najbližších a cítia sa tu naozaj sami. Viem, aké je ťažké starať sa o seba, ak ste chorí a nevládni. Ale ťažké sú veci, ktoré sa nám zdajú samozrejme. Aké je ťažké zachovať si svoju dôstojnosť, keď musíte žiadať o pomoc.

Preto by som chcela pomôcť tým, ktorí sami nevládajú veci základnej starostlivosti o seba. Bola by to pomoc hlavne pri hygiene. Pomoc pri kúpaní, poumývať, zmyť vlasy, vyutierať do sucha, ostrihať nechty, vlasy, vyfénovať, oholiť, prezliecť posteľné prádlo, oprat' a iné podľa potreby. Viem, že kúpanie pre niektorých ľudí predstavuje vynaloženie veľkej energie, ktorú často už nemajú, ale ak vám pomôže niekto, kto to robí s láskou a úctou, stane sa deň keď sa máte okúpať, dňom, na ktorý sa tešíte. Nielen pre telo je to očista, ale často aj pre dušu. Tá hodinka, ktorú venujem len vám, je často aj o tom, že sa môžeme spolu porozprávať a môžem zistiť, čo naozaj potrebujete. Tak isto tí, ktorí sa doma staráte o svojich blízkych, viete ako by ste si niekedy potrebovali oddýchnuť. Keby aspoň na ho-

dinku prevzal zodpovednosť za nich niekto, kto sa vie o nich postarať a odbremeniť vás od práce, ktorá je často pre vás namáhavá a ťažká. Bohužiaľ, zatiaľ finančné prostriedky neviem získať z iných zdrojov, takže táto služba by ste si museli platiť sami, ale určite by to nebola cena, ktorú by ste si nemohli dovoliť a vždy sa dá dohodnúť. Budem sa snažiť získať pre tento projekt peniaze aj z Okresného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, alebo aj z iných zdrojov a časom to bude možno hraďené úplne. Ak by ste mali záujem o takúto službu, alebo potrebujete inú pomoc, dajte vedieť na Obecny úrad a ja Vás prídem navštíviť, porozprávame a dohodneme sa.

Dúfam, že Vašu dôveru nesklamem.

**Jana Čunderlíková,
rod. Mikušková (Vaša Janka)**

Podakovanie

Riaditeľka Základnej školy s materskou školou v Brehoch PaedDr. Mária Škodová, týmto vyjadruje poďakovanie pánovi starostovi Ing. Jurajovi Tencerovi a obecnému zastupiteľstvu pri Obecnom úrade v Brehoch za finančnú pomoc pri riešení havarijnej situácie v materskej škole, spojenej s opravou ústredného kúrenia v decembri minulého roku. Zároveň ďakujeme nielen za pomoc, ale aj za pochopenie a dobrú spoluprácu.

„Čaj o šiestej“

Mnohým nám zostal v pamäti z pred mnohých rokov názov „čaj o piatej“.

Bola to akcia podobná dnešným diskotekám, s tým rozdielom, že hudba bola iná.

Pochopiteľne, mali sme o viac ako polovicu rokov menej ako teraz, žili sme takmer bezstarostne, mali sme bláznivé nápady, tiež sme robili hlúposti, ktoré sa našim rodičom nepáčili.

Sme vo veku, keď zasa máme menej starostí, lebo naše deti už majú svoje rodiny a možno práve teraz je ten čas vrátiť sa aspoň hudbou 70 – 80 tich rokov do mladosti pri stretnutiach s rovesníkmi. To je dôvod, kvôli ktorému sme prišli s nápadom uskutočniť vynovený „čaj o šiestej“, myslíme si, že bude príjemné, keď sa budú stretávať ľudia, ktorí

sa dobre poznajú, len akosi nie je čas na posedenie, porozprávanie, počúvanie hudby a zatancovanie - každý podľa chuti a možnosti.

Prvé stretnutie sa konalo 7. marca 2008 v Reštaurácii pri ihrisku. Mali sme aj strach, či vôbec niekto príde, ale nesklamali sme sa. Nebolo nás veľmi veľa, ale zabavili sme sa dobre - prvý raz nie vždy vyjde všetko tak, ako si človek predstavuje.

Chceme pokračovať v načatom a preto už na 11. apríla 2008 o 19,00 hod pripravujeme pokračova-

nie Nesľubujeme žiadny kultúrny program, len príjemnú hudbu v príjemnom prostredí a o to, či bude príjemne vám všetkým sa postarajú vy. E.T.

Voľakedajši zvyky na Veľkú noc

Po hlučných „fašangách“ dali sa Brežania ráno na popolečnú strelu poznačiť znakom pominuteľnosti a pomaly sa vžívali do veľkého pôstu. Jedlá varievali s maslom, starší chlapi odkladali fajky, pili menej alkoholové nápoje, a keď sa stalo, že sa niektoré susedy chytili do vady, mnohí ich upozorňovali, že sa to v pôste nepatrí. Rozvadené susedy poslúchli a rozišli sa. Na Smrtnú nedeľu poobede ustrojili dievky na palicu figúru ženskej podoby, s ktorou išli dolu dedinou so spevom. Spievali pieseň „Hoja, Duňda, hoja...“. Figúru menovali „Víľová“ a zahodili ju do Hrona. Pri Hrone na lúke sa potom Hrali na znak radosti, že sa strašiaka predstavujúceho zimu, zbavili. Na Kvetnú nedeľu vzali ženy svoje malé deti do kostola ku „pašiám“, aby sa vraj naučili chytro rozprávať. Skoro všetci si doniesli do kostola posvätiť bahniatka, po brežiansky menované „bibičke“, ktoré doma oddávna zastrkovali za povalové hrady, aby ochraňovali dom od nešťastia. V čase prírodných pohrôm „bibičke“ pálili.

Hneď v pondelok Veľkého týždňa chytili sa ženy do čistenia domu. Potok býval plný nábytku, lebo v ňom sa im dalo všetko lepšie vyumývať ako vnútri, alebo na dvore. Ešte aj obloky v potoku umývali. Za tri dni sa snažili dať všetko do poriadku. Ani hrnčiari už v tomto týždni nerobili riad. Na Zelený štvrtok, keď „zaviazali zvony“, zišli sa chlapi vo veľkom počte ku kostolu s „rapotáčmi“, kde vyčkávali na zvonára, keď začne rapkať na vežovom veľkom rapkáči. Len čo začal, pohli sa aj oni cez dedinu. Jeden z nich niesol veľký

rapkáč, ostatní malé, cestou sa k nim pridávali ďalší, takže hluku bolo práve dosť. Oznamujúc populne, prešli takto po celej dedine. Na Bielu sobotu okolo deviatej hodiny „rozviazali“ zvony. Počas zvonenia sa každý snažil dostať sa do potoka, aby sa umyl. Najmä ženy s malými deťmi na rukách chceli byť prvé, lebo verili, že deti budú ochránené od kožných chorôb. Poobede, asi o 5-tej hodine býval slávnostný nábožen- ský sprievod „procesia“ cez dedinu. Voľakedy na „skríšenie“ všetci sa vyobliekali do pestrých krojov.

Dievčence celé v bielom, ženy v bielych šatkách a chlapi s mláďencami v širokých bielych „getiach“, z „domášnyho“ plátna. Vo Veľkonočnú nedeľu ráno pokladali ženy do „korbeľov“ veľkonočné jedlá a zanesli ich do kostola posvätiť. Len pri posvätených jedlách sadli si za stôl k „frúštiku“. Časom tento zvyk úplne vymizol.

Po bohoslužbách cestou domov chlapi sťahovali dievčatám z vrkočov stužky, aby si ich mohli priviazať na veľkonočný korbáč. Hneď poobede zišli sa mláďenci k svojmu richtárovi, kde uplietli „mláďenský korbáč“. Potom si každý pre seba uplietol menší. Po upletení pobrali sa všetci po dedine za dievčatami pýtať si stužky. Samozrejme, že so spevom. Dievčatá si už

prv popríchystávali tie najkrajšie stužky na veľký korbáč a na korbáč svojho frajera. Mláďencov všade uhostili „hriatym“, vínom a koláčmi. Veľký korbáč niesol „mláďenský richtár“. Na Veľkonočnú nedeľu sa dievčence presvedčili, ktorú mláďenci uznajú za dievku. Na dedine bolo veľmi rušno, keď chlapi i mláďenci prechodili hore-dolu so spevom a krikom.

Voľakedy bývali v túto noc dlho, takže dievky i mláďenci sa skoro nič nevyspali, lebo oblievačka sa začala okolo 3. hod po polnoci. Mláďenci sa zase zišli u mláďeneckého richtára, aby so spevom začali najveselšiu kapitolu mládeže v roku. V každom dome, kde dostali na korbáč stužku, pooblievali „voňavkou“ z potoka alebo zo studne dievku i matku (ak nebola stará), aby boli šikovné. Po obliatí pošibali ich veľkým korbáčom slovami: „Šibi, ribi, masnie ryby, kus koláča do korbáča.“ Všetkých mláďencov ponúkli koláčom a pitím. Že sa bral von posledný ten mláďenec, ktorý mal v dome frajerku, každý uhádne. Strach pred studenou vodou zahnal niektoré dievčence do úkrytu, ale potom, keď ich našli, obliatli ich dvojnásobne. A že v potoku sa voda nezohrieva, pocítila už nejedna na Veľkú noc. Dnes sa zachovala medzi ľuďmi veselá príhoda pri dávnejšej oblievačke.

Keď mláďenci nemohli nájsť dievku, opýtali sa

jej mladšieho brata, kde je. Setra mu už predtým zakázala zraďiť ju, preto odpovedal: „Ja Vám nepoviem, že je naša Mara v susáku!“ (vo veľkej drevenej škatuli na zbožie).

Aj ženáci oblievali ženy svojich rodín a známych. Títo všetkými nápadmi prekvapovali oblievané ženy. Mužom sa máli obyčajné oblievanie. Treba sa mať pred nim na pozore. Opisovať toto všetko by zabralo veľa miesta.

Hneď poobede vybrali sa mláďenci na čele s mláďenským richtárom, ktorý zase niesol na pleci korbáč so stužkami a v ruke tanier. Do neho vyberali „šib“. To je odmena za šibanie – v peniazoch, - aby sa za ne večer zabavili. Pochodili po tých domoch, v ktorých ráno oblievali. Po vybratí „šibu“ zašli podľa tradície do „konzumu“, aby si krčmár kúpil donesený korbáč. Samozrejme, že krčmár je zvedavý na to, koľko obnáša „šib“, lebo vie, že to všetko nechajú u neho. Keď sa vidí mláďencom nízka cena za korbáč, strašia krčmára, že ho pôjdu predať druhému krčmárovi. Krčmár sa snaží dohodnúť s mláďencami, a tak sa dostane korbáč do jeho rúk. Na druhý deň už potom možno vidieť mláďenský korbáč pribitý nad dverami krčmy, ako dôkaz okoloidúcim o peknom brežianskom zvyku.

Veselá veľkonočná nálada vyvrcholí večer pri „muziky“.

Takto žili obyvatelia Brehov družným a veselým životom. Radosti, úspechy, žiale i nešťastia prežívali spoločne, preto nenadarmo sa hovorí, že dedina je ako jedna rodina.

Rozália Michalcová

ŠACHOVÝ TURNAJ

Milí spoluobčania,

V nedeľu 2.marca 2008 sa odohral šachový turnaj, ktorý bol nultým ročníkom memoriálu Alexandra Petráša. Veľmi nás potešil záujem o tento druh športu, prihlásilo sa 16 hráčov. Hralo sa v dvoch skupinách a prví dvaja hráči z oboch skupín z najvyšším počtom bodov postúpili do semifinále. Vo finále bojovali pán Vladimír Majsniar s vnukom Helenky Klungovej, Martinom Klngom. O tretie miesto súťažili Ing.Milan Bartoš s Vladimírom Lacom ml. Prvé miesto vybojoval mladučký Martinko Klunga a my starší šachisti sa z jeho majstrovstva môžeme len učiť. Druhý sa umiestnil Vladimír Majsniar a tretí skončil Ing.Milan Bartoš. Krásne trofeje odovzdal pán starosta Ing.Juraj Tencer a podujatie navštívila aj manželka bývalého riaditeľa našej školy, pani Petrášová aj so synom. Vďaka jej manželovi, nášmu učiteľovi a riaditeľovi Alexandrovi Petrášovi sa mohol odhrať tento turnaj , lebo väčšinu Brežanov naučil hrať šach

práve on. Mladí našej obce si už na neho nepamätajú, ale tých ktorých učil a učil v našej škole viac ako 30 rokov, by Vám vedeli porozprávať o jeho láske k deťom a k športu. Hoci bol prísny, získal si srdcia svojich žiakov. Venoval sa nám naplno, či už to bola chémia, prírodopis alebo futbal, basketbal, stolný tenis, šach, požiarnický krúžok, alebo turistika, toto všetko robil s plným nasadením a to isté vyžadoval aj od nás.

Preto by sme mali toto krásne dedičstvo odovzdávať ďalej, rozvíjať ho, spomenúť si naň pri výchove našich detí, ako sa mu nikdy nelenilo stáť pri nás, nech

sa dialo čokoľvek a ísť nám vždy príkladom, ale nie rozkazmi, čo sme si ako deti veľmi cenili. Jeho prirodzená autorita vzbudzovala v žiakoch rešpekt a úctu. A úctu by sme mu chceli vzdať aj týmto turnajom, ktorý bude niesť jeho meno. A vďaka by som chcela odovzdať aj jeho manželke pani Petrášovej, pretože za tie roky, čo sa jej manžel venoval nám deťom, často aj vo svojom voľnom čase, s trpezlivosťou a láskou mu tolerovala, že jeho srdce patrí nielen rodine, ale aj jeho škole. Vďaka!

Dúfam, že šachový turnaj v Brehoch sa zúčastneným páčil a boli spokojní a všetkým ďakujem, že prišli či už súťažiť, alebo podporiť nás súťažiacich. Ak by niekto mal návrhy na zlepšenie, privítame jeho pomoc pri organizovaní tejto akcie na budúci rok.

Som rada, že hráčov prišli podporiť aj rodinní príslušníci a aj naše deti. Na budúci rok by som chcela na škole učiť šachový krúžok, tak ak máte záujem, aby tento druh krásnej hry vedeli hrať aj vaše deti, budem sa na ne tešiť. Dúfam, že o rok sa stretneme znova na 1. memoriáli Alexandra Petráša. Máme rok na to, aby sme sa zdokonalili a preto ŠACHU ZDAR!

**Jana Čunderlíková,
r. Mikušková
(Vaša Janka)**

I. TRIEDA DOSPELÝCH JAR 2008

- 14. kolo** – 30. marca 2008 o 15.00 hod – Janova Lehota : Brehy
15. kolo – 6. apríla 2008 o 15.30 hod – Brehy : **Repíšte**
16. kolo – 13. apríla 2008 o 15.30 hod – Horná Ves : Brehy
17. kolo – 20. apríla 2008 o 16.00 hod – Brehy – Rudno nad Hronom
18. kolo – 27. apríla 2008 o 16.00 hod – Tekovská Breznica : Brehy
19. kolo – 4. mája 2008 o 16.30 hod – Brehy : Vyhne
20. kolo – 11. mája 2008 o 16.30 hod – Banská Belá : Brehy
21. kolo – 18. mája 2008 o 17.00 hod – Brehy – Lutíla
22. kolo – 25. mája 2008 o 17.00 hod – Lovčica-Trubín : Brehy
23. kolo – 1. júna 2008 o 17.00 hod – Brehy : Kremnica
24. kolo – 8. júna 2008 o 17.00 hod – Voznica : Brehy
25. kolo – 15. júna 2008 o 17.00 hod – Brehy : Lovča
26. kolo – 22. júna 2008 o 17.00 hod – Bzenica : Brehy

I. TRIEDA ŽIACI JAR 2008

- 12. kolo** – 29. marca 2008 o 15.00 hod – Brehy : Veľká Lehota
13. kolo – 5. apríla 2008 o 15.30 hod – Lovčica-Trubín : Brehy
14. kolo – 12. apríla 2008 o 15.30 hod – Brehy : Dolné Hámre
15. kolo – 19. apríla 2008 o 16.00 hod – Voznica : Brehy
16. kolo – 26. apríla 2008 o 16.00 hod – Brehy : Prestavky
17. kolo – 3. mája 2008 o 16.30 hod – Lutíla : Brehy
18. kolo – 10. mája 2008 o 16.30 hod – Brehy : Janova Lehota
19. kolo – 17. mája 2008 o 17.00 hod – Stará Kremnička : Brehy
20. kolo – 24. mája 2008 o 17.00 hod – Brehy : Banská Belá
21. kolo – 31. mája 2008 o 17.00 hod – Brehy : voľno
22. kolo – 7. júna 2008 o 17.00 hod – Župkov : Brehy

Naši jubilanti

Občania, ktorí oslavujú svoje jubileum v mesiacoch:
marec a apríl 2008

50

**Kamila Krumlovská
Jozef Predmeský
Miroslav Lovecký
Dušan Prokein
Lubomír Brodziansky**

Ján Lupták

55

**Anna Garajová
Mária Brodzianska**

**Eva Holubová
Emil Debnár
Anna Lalková**

60

**Jozef Lalka
Jozef Mažgut**

65

Jozef Hudec

75

Anna Pacherová

80

**Elena Majerová
Anna Ždánska**

81

Viliam Ždánsky

82

Gregor Šalka

88

Ludmila Kuzmová

96

Matilda Marušková – najstaršia občianka obce Brehy
Srdečne im blahoželáme

Spomienka

*Nieje už na svete naša mamička milá,
čierna zem ju už zakryla.
Sníva už večný sen v tom hrobe tmavom,
ostali len spomienky a žiaľ v srdci našom.
Čo by sme na svete za to, Bože dali,
keby sme to slovo „mama“ povedať komu mali.*

Dňa 23.3.2008 si pripomenieme nedeľu 55. narodeniny a 18.2.2008 sme si pripomenuli 1 rok od smutnej chvíle, keď nás navždy opustila naša mamka, manželka, dcéra a babka

ALŽBETA KASANOVÁ

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

S úctou spomínajú matka, manžel, synovia, dcéra a vnuk

